

Sprawozdanie z działalności ZD „Chemipan” w 2006 roku

Wartość sprzedaży prac badawczych i wyrobów wykonanych w Zakładzie Doświadczalnym „Chemipan” w 2005 roku wyniosła 5400 tys. zł (wobec 5000 tys. zł w roku 2005), przy również niezmiennym średnim zatrudnieniu 45 osób.

Działalność Zakładu dotyczyła niemal w całości następujących dziedzin:

- ochrony roślin i środowiska naturalnego
- wytwarzania chemikaliów na eksport,

przy czym każda z tych dziedzin obejmowała zarówno prace badawcze, jak i będące wynikiem tych prac produkcję doświadczalną i wdrożenia.

Krajowym służbom ochrony lasów i upraw dostarczono łącznie 26 tys. pułapek feromonowych (osiem typów), opasek lepowych i tac opadowych, 33 tys. różnych elementów wymiennych do pułapek dostarczonych w ubiegłych latach oraz blisko 2 tys. litrów lepu Lasolep, o łącznej wartości 612 tys. zł. Do zastosowania w pułapkach wykonano łącznie 275 tys. dyspenserów feromonowych (w tym ponad 23 tys. dla rolnictwa) do monitoringu i zwalczania 33 gatunków owadów – szkodników leśnych, sadowniczych i rolnych, o łącznej wartości 3140 tys. zł. Odbiorcom zagranicznym (z Austrii, Litwy i Ukrainy) dostarczono 3000 pułapek oraz blisko 58 tys. dyspenserów o wartości 640 tys. zł.

W ostatnim, wdrożeniowym etapie prac nad projektem celowym nr 6 PO6 2003 C/06038 „Opracowanie i wdrożenie do praktyki nowej technologii ochrony ekosystemów leśnych przed brudnicą mniszką (*Lymantria monacha*) opartej na wykorzystaniu feromonu płciowego” prowadzonych przy współpracy z Instytutem Badawczym Leśnictwa w Warszawie, wykonano i przekazano do zastosowania zoptymalizowaną formę użytkową preparatu (łącznie 280 kg) do oprysku lotniczego, o wartości 52 tys. zł.

Kontynuując badania nad nową metodą ochrony upraw sosny przed szeliniakiem (*Hylobius abietis*) wykonano i przekazano do badań aplikacyjnych dwa preparaty (20 kg) zawierające antyfidanty wybrane na podstawie badań przeprowadzonych w 2005 roku.

W trzecim i ostatnim etapie pracy wykonywanej za 8000 zł dla Instytutu Ziemniaka na zamówienie Instytutu Hodowli i Aklimatyzacji Roślin, zsyntetyzowano i przekazano do prób dwa izomery optyczne feromonu stonki ziemniaczanej (*Leptinotarsa decemlineata*).

W ramach prac własnych nad feromonami opracowano metodę syntezy feromonu stonki kukurydzianej (*Diabrotica virgifera virgifera*) i jego formę użytkową, a po potwierdzeniu jego wysokiej skuteczności w badaniach polowych wdrożono do produkcji i stosowania dyspenser DIABRODOR (sprzedano 12000 szt.).

Wykonano i przekazano do badań w ośrodkach krajowych i zagranicznych 300 dyspenserów doświadczalnych dla trzech gatunków owadów, a także zmodyfikowane wersje wytwarzanych dotychczas dyspenserów.

Łączna wartość pułapek i dyspenserów feromonowych dla ochrony lasów i sadów oraz prowadzonych w tej dziedzinie prac badawczych wyniosła 3373 tys. zł, co stanowi 67% wartości sprzedaży Zakładu w 2006 r.

Realizując 200 zamówień (wobec 190 w 2005 r) z 34 firm z całego świata, wykonano 110 związków (tyle samo co w 2005 r), z reguły o złożonych, kilkietapowych metodach syntezy i wysokiej czystości, w ilościach od 40 mg do 290 kg, łącznie 610 kg. Wyprodukowanie 28 związków (wobec 17 w 2005 r) syntetyzowanych w Zakładzie po raz pierwszy, wymagało opracowania metod syntezy, oczyszczania i kontroli analitycznej.

W związku ze znacznym zainteresowaniem produktem, wdrożono w skali umożliwiającej wykonanie około 100 kg rocznie technologii wytwarzania azetydyny.

Wyprodukowanych w trakcie wdrożenia 15 kg dostarczono niemal w całości ośmiu odbiorcom w Europie Zachodniej, USA i Azji.

Wdrożono w skali zapewniającej wykonanie około 200 kg rocznie technologię syntezy N-(metoksymetylo)-N-(trimetylosililometylo)benzyloaminy. Z wykonanej ilości 16 kg dostarczono pięciu odbiorcom z Europy Zachodniej, USA i Azji.

Łączna wartość wykonanych w 2006 r chemikaliów wyniosła 1550 tys. zł (wobec 1570 tys. zł w 2004 r.), co stanowi 31% wartości sprzedaży Zakładu ogółem.

Kontynuowano wytwarzanie wzorców dla chromatografii gazowej (ok. 1000 szt.) i innych wzorców (ok. 2000 szt) dla odbiorców w kraju i za granicą oraz wykonano dla różnych jednostek zewnętrznych 130 różnych analiz instrumentalnych (chromatografia, oznaczenie wody metodą Karla-Fischera), łącznie za 100 tys. zł, co stanowi łącznie blisko 2% wartości sprzedaży.